

UN POMELNIC DIN TIMPUL ARHIMANDRITULUI NEONIL BUZILĂ (1846)

Vera STIGLEȚ¹

Cuvinte-cheie: Mănăstirea Neamț, Neonil Buzilă, pomelnic, tipografie, stareții, frați morți

Keywords: Neamț Monastery, Neonil Buzilă, pomelnic, printing house, abbots, deceased friars

Istoria Mănăstirii Neamț a fost marcată și de activitatea cărturărească și social-politică a filantropului și arhimandritului Neonil Buzilă (1834-1835²; 1838-1839³; 1843-1853⁴). Personalitate emblematică a epocii, Neonil Buzilă a reușit să rămână în memoria colectivă ca iluminatul stareț iubitor de cultură și ctitor desăvârșit. Arhimandritul Neonil s-a remarcat și pe plan editorial ca prefațator și sprijinitor al activității tipografice. Cărțile imprimate în tiparnița Mănăstirii Neamț nu au avut strict un caracter religios, ele au cunoscut o varietate de domenii, de la *Bucoavnă* și până la cărți din domeniul dreptului canonic specific veacului al XIX-lea. Demersul nostru din aceste câteva pagini oferă informații variate, necesare atât cercetătorilor, cât și celor interesați de patrimoniul bibliofil al tiparniței de la Neamț.

În Biblioteca Mănăstirii Neamț am cercetat câteva manuscrise, păstrate într-o încăpere specială a bibliotecii, alături de cărți vechi tipărite în vremea starețului Neonil Buzilă. Cu ocazia unei deplasări de documentare, registrul inventar cuprindea următorul manuscris: „*Pomelnicul tuturor părinților și fraților celor adormiți din Soborul acestor Sfinte Monastiri Neamțul și Secul, carele obicinuit să pomenește în toate zilele la Proscodie*”, apărut sub patronajul starețului și arhimandritului Neonil în anul 1846. Izvorul documentar din colecția bibliotecii Mănăstirii Neamț, cu nr. inventar 11624 și 120, conține 15 file numerotate cu cifre chirilice, format 23,2 × 17 cm. Exemplele se află în

---

¹ Universitatea „Ștefan cel Mare”, SUCEAVA; Complexul Muzeal Național Neamț – Muzeul Cetatea Neamț, TÂRGU NEAMȚ.

² Ioan Ivan, Scarlat Porcescu, *Mănăstirea Neamț*, Tipografia Centrului Mitropolitan, Iași, 1981, p. 288.

³ Nicolae Iorga, *Mănăstirea Neamțului. Viața călugărească și muncă pentru cultură*, Tipografia Societății Neamul Românesc, Vălenii de Munte, 1912, p. 68.

⁴ Benedict Sauciu, *Mănăstirea Neamț vatră de spiritualitate și cultură românească*, vol. I, Editura Doxologia, Iași, 2017, p. 51.

bogatul tezaur livresc al ansamblului monastic alături de pomelnicele din anii 1835⁵, 1846⁶ și 1848⁷.

Prin elaborarea studiului de față am urmărit valorificarea științifică al acestui tip de document din fondul de carte veche și rară a bibliotecii. De asemenea, pomelnicul generează un spectru variat de subiecte, care furnizează informații prețioase despre comunitatea monahală din perioada respectivă.

Se cuvine să amintim aici lucrarea semnată de Olimpia Mitric, *Manuscrise românești din Moldova: catalog*, care valorifică o parte din patrimoniul bibliofil nemțean din perioada starețului Neonil Buzilă. Cercetătoarea a realizat o sumară descriere a manuscriselor redactate în obștea starețului Neonil începând cu *Pomelnicul ctitoresc* (1845)⁸; apoi dezvăluie și alte izvoare inedite *Pomennic ctitoresc a bisericii sfântului slăvitului apostol și evanghelistului Ioann Bogoslovul* (1835); *Pomennic ctitoresc a sfintei și dumnezeștii monastiri a Pantocratorului* (1846); *Pomennicul părinților sfântului lăcașului acestuia* (1848); *Pomennicul părinților sfântului lăcașului acestuia* (1846).

Aplecându-ne, în acest studiu, exclusiv asupra unui pomennic al Mănăstirii Neamț, trebuie să precizăm că, prin parcurgerea unui asemenea tip de izvor istoric, cu certitudine intrăm în contact cu cultura materială și culturală specifică epocii. În ceea ce privește pomennicul prezentat mai jos, primul exemplar (nr. inv. 11624) are copertile din carton, cu cotorul din piele de culoare maro (**Fig. 1**). Foaia de titlu este încadrată cu elemente florale. Pe *verso*-ul foii de titlu este ilustrată Maica Domnului, care poartă câteva particularități distincte în trăsăturile feței, vestimentație și motivele florale. Izvorul documentar mai conține pe prima filă, nenumerotată, un frontispiciu cu reprezentarea lui Iisus Hristos, în care sunt etalate câteva frunze semipalmate pe fond negru. Schema compozițională ilustrează trăsături anatomice și gesturi mai reținute, fiind o imagine aspră, greoaie și mai puțin animată. Textul este scris în limba română, caractere chirilice, pe o singură coloană cu cerneală tipografică neagră și albastră, adăugată ulterior. Acest înscris prețios și necesar serviciului divin conține un text cu caractere de două mărimi, cu 1 și respectiv 19 de rânduri pe pagină. Din foaia de titlu reiese clar că locul unde a fost redactat și completat până în forma actuală este Mănăstirea Neamț.

Al doilea exemplar (nr. inv. 120) are coperta din carton de culoare policromă (**Fig. 2**). Pe marginile primei pagini, nenumerate, am identificat o însemnare marginală, care cuprinde următorul text: „Este a bibliotecii chinoviei pări(ntelui) stareț Paisie din Sfânta

---

⁵ Olimpia Mitric, *Manuscrise românești din Moldova: catalog*, Editura Junimea, Iași, 2006, p. 263. Ioan Ivan, *Manuscrise din Biblioteca Mănăstirii Neamț, scrise cu caractere chirilice în românește*, Mănăstirea Neamț, vol. IV, manuscris autograf, f. 99-100.

⁶ Costin Clit, *Pomennicul Mănăstirii Neamț*, Iași, Editura PIM, 2020, p. 21.

⁷ Vera Stigleț, *Pomennicul Mănăstirii Neamț din anul 1848*, în „Revista de istorie Liceul „Vasile Conta»” – Târgu Neamț”, vol. V, nr. 1/2023, p. 195-217.

⁸ Olimpia Mitric, *op. cit.*, p. 31; 263-264; 272-276; 278; 297-298;

Monastire Neamțu⁹. O altă însemnare, cu cerneală neagră, ne indică locul unde a fost construit un edificiu medical în incinta mănăstirii. În cuprinsul construcției spitalului se regăsea și un paraclis cu hramul „Sf. Mare Mucenic Ioan cel Nou”, pentru a fi la îndemâna celor ajunși în neputință¹⁰. Conform însemnării din pomelnic edificiul a fost sfințit la data de 7 decembrie 1846: „Zădire din temelie a bolniți din sus de m(ănăstire) dimpreună și cu paraclisul, adică beserica cu hramul Sf(ântul) Ioan Novie de la Suceavă. S-au început la anul 1845 mai și s-au săvârșit în anul 1846, sfințindu-să întru acest an la Dechemvrie 7 în zioa prăznuirea Sf(ântului) Ierarh Amvrosie. De cătră sv(inția) sa pār(in)t(ele) d(u)h(o)v(nic) Filip i proci, după înaltă blago(slo)v(enia) dată sv(inții) sale pār(in)t(ele) st(areț) Neonil, care după împreghiurări aducându-să pār(in)t(elui) st(areț) bolnav. Care după săvârșirea prea sf(intei) liturghii sau și împărțășat cu prea curatele ale lui H(risto)s taine. Dusă de la această din nou sfințită biserică la chilia stăriții afară de cătră ierom(ona)h(ul) Theofan uchenicul sv(inții) sale starețul, 1846 Dechemvre 7”¹¹.

Ordinea numelor din izvorul documentar este următoarea: domnii cu soțiilor lor, ieroshimonahii, stareții, ieromonahii, ieroshidiaconii, ierodiaconii, shimonahii, monahii morți, poslușnicii frați mireni, frații morți. Redactorul a împărțit pomelnicul mănăstiresc într-o parte distinctă: „morții”, debutând cu numele și rangurile călugărilor. După domnii răposați, izvorul documentar nominalizează un număr de 13 stareți, 116 ieroshimonahi și 81 ieromonahi morți, dintre care în pomelnicul nr. inv. 11624 au fost înscrși și alte nume de monahi¹². În pomelnicul nr. inv. 120 urmează două foi albe, apoi au fost înscrise 18 prenume comune ale ieroshidiaconilor decedați: Petru, Sofronie, Ștefan, Maxim, Macarie, Vasilie, Daniil, Venedict, Gavril sau Gheorghie¹³.

Pomelnicul ierodiaconilor morți este alcătuit dintr-un șir de 22 nume, fără nici un alt indiciu oferit de redactor¹⁴. Urmează, ordonați tot pe treptele ierarhiei monahale: stareți decedați, shimonahii Vasilie și Chiriac, ierei Ioann, Procopie și Dimitrie, shimonahia Serafima și monahia Iuliania¹⁵.

Urmează 6 file ce conțin numele shimonahilor răposați, înscrși aici la cererea starețului și arhimandritului Neonil Buzilă¹⁶. Lor le urmează reprezentanții monahilor

---

⁹ Biblioteca Mănăstirii Neamț, nr. inv. 120, *Pomelnicul tuturor părinților și fraților celor adormiți.*, f. 1 r-2 v.

¹⁰ Vornicescu Nestor, *Instituții pentru îngrijirea sănătății patronate de Mănăstirea Neamț*, în *MMS*, nr. 5-6, Anul XXXVIII, 1962, p. 444.

¹¹ Biblioteca Mănăstirii Neamț, nr. inv. 120, coperta a doua.

¹² Idem, nr. inv. 11624, *Pomelnicul tuturor părinților și fraților celor adormiți.*, f. 1 r-3 v.

¹³ Idem, nr. inv. 120, f. 4 r.

¹⁴ *Ibidem*, f. 4 v.

¹⁵ *Ibidem*, f. 5 r.

¹⁶ *Ibidem*, 6 r-8 v.

decedați, precum Ieremia Enea, iconomul ansamblului monastic¹⁷. În anul 1845, monahul Ieremia a contribuit financiar la construcția școlii domnești din Târgu Neamț, a instituției medicale din Casele Invalizilor, a unei bucătării și a unei cișmele din piatră. Cu cheltuiala iconomului Enea s-a amenajat cișmeaua „adusă din păraul Maghernița” ce „să înparte în patru părți, una la velniță, al doilea la tipografie, al treilea la arhondaric și al patrulea la odae”¹⁸.

Punerea în valoare a scrierii *Pomelnicul tuturor părinților și fraților celor adormiți din Soborul acestor Sfinte Monastiri Neamțul și Secul* poate contribui la valorificarea științifică a patrimoniului cultural de acest tip conservat în biblioteca ansamblului monahal dar și la cercetarea istoriei religioase din secolul al XIX-lea. Acesta reprezintă instrumentul de lucru indispensabil oricărui demers de cercetare legat de istoria Mănăstirii Neamț și Secu, furnizând informații pentru activitatea tipografică, pentru istoria bisericii, a literaturii și a desfășurării vieții de obște.

Îndreptăm întreaga noastră grațitudine către Arhimandritul Benedict Sauciuc, starețul Mănăstirii Neamț, care ne-a facilitat accesul la tezaurul bibliofil din instituția mai sus menționată. Nu pot încheia fără un cuvânt de mulțumire adresat ieromonahului Andrei Dima, care în calitate de custode al bibliotecii ne-a pus la dispoziție fondul de carte veche românească și acest izvor documentar.

A POMELNIC FROM THE TIME OF ARCHIMANDRITE NEONIL BUZILĂ (1846)
(Abstract)

The pomelnic [prayer list featuring the founders] of the Neamț Monastery – drafted in 1846 – is included within the comprehensive process of reconstructing the documentary sources of the ecclesiastical buildings in Moldavia, which began during the term of abbot and archimandrite Neonil Buzilă. From a graphic perspective, this asset was drafted in Cyrillic characters in the monastery’s printing workshop. The hierarchic levels structure the text: from the departed Moldavian rulers and their wives to the hiero-schemamonks, hierodeacons, schemamonks, monks, and friars. This 19th-century item within the Neamț collection provides data with historical and social value.

---

¹⁷ *Ibidem*, f. 9 v.

¹⁸ Costin Clit, *op. cit.*, p. 13.

ANEXĂ

POMELNICUL

Tuturor părinților și fraților celor adormiți din Soborul acestor Sfinte Monastiri Neamțul și Secul, carele obicinuit să pomenește în toate zilele la Proscomedie. Iară mai cu osebite, acum s-au așezat, ca în toți anii, la pomenirea sfântului marelui mucenic Ioan cel Nou de la Suceavă. Îndată după sfânta Liturghie să se facă Panahidă la biserica cea acum din nou zidită (la bolnița bătrânilor) întru cinstea acestuiaș sfânt. La cartea Panahidă să se pomenească pomealnicul acesta. Pentru cartea pomenire sau făcut și un acaret la Târgul Neamțului convenit ca de o mie doao sute de lei pe an, care bani au a să cheltui la această Panahidă. Mai trecându-să întâisu-l și acei părinți și frați care-i și de acum înainte să vor muta din viață fieștecarele la rândul său. Tipărit prin sârguința prea cuviosului arhimandrit și stareț sfintelor Monastiri Neamțul și Secul, chir Neonil în tipografia sfintei Monastirii Neamțul, la anul 1846.

Fericit este pre care l-ai ales și l-ai primit, lăcui-va în curțile tale. Psalm, 64.4.

Sufletele lor întru bunătăți să vor sălășlui, și sămânța lor va moșteni pământul. Psalm, 24. 14.

[f.1^r]

POMEANICUL părinților sfântului lăcașului acestuia.

MORȚII.

Întâi(i) ctitori ai sfântului lăcașul acestuia.

Alexandru Voevod, Anna Doamna și fii lor Bogdan Voevod, Stefan Voevod, Maria Doamna și fii lor. Și ceilalți ctitori și miluitori¹⁹.

Întâi stareți ai sfântului lăcașului acestuia: Ieroshimonah Sofronie: întâiul stareț, Ieroshimonah Gavril, Ieroshimonah Euloghie²⁰.

---

¹⁹ Pomelnicul „întâi ctitori” ai mănăstirii, dintre care selectăm pe domnul Alexandru cel Bun (1400 -1432); a doua soție Ana, cărei i se mai spunea Neacșa; Bogdan al II-lea (1449 -1451); Ștefan cel Mare (1457-1504); doamna Maria și fii lor. Unele surse indică faptul că așezământul de la Neamț a fost înzestrat de domnul Alexandru cel Bun la data 12 martie 1422 cu satul Budzești și pășunea Nenovici din Topolița. Pentru aceasta călugării să facă slujbe de pomenire pentru „sfânt-răposaii părinții domniei mele”. Mănăstirea Neamț s-a bucurat de susținerea materială și extinderea domeniului în vremea domniei lui Bogdan al II-lea, cu o parcelă de pământ pe Săcălișești și un obroc de alimente. Voievodul Ștefan cel Mare extinde domeniul mănăstirii cu 19 sate, iezerul prisaca de la Zagorna, balta Strâmba, iezerul de pe Dubrovca, satele Băloșești, Telebecinți, Bașoteni, Fântărele, Băiceni, Mogoșești după cum arată actele de cumpărate la data de 30 septembrie 1500. *Apud*. Nicolae Iorga, *Domnii români după portrete și fresce contemporane*, Editura și Tiparul Krafft & Drotleff pentru arte grafice, Sibiu, 1930, p. 11. Igor Sava, *Domeniul mănăstiresc în Țara Moldovei în a doua jumătate a sec. al XIV-lea*, Editura Pontos, Chișinău, 2012, p. 85; 92; Costin Clit, *op. cit*, p. 8.

²⁰ Costin Clit, *op. cit*, p. 32.

[f. 1^v]

Părintele nostru Ieroshimonahul și Starețul PAISIE.

Părinții noștri Ieroshimoni și Stareții: Sofronie, Dorotheiu, Dositheiu, Ioann, Silvestru, Ilarie, Dometian, Neonil, Mardarie, Venedict²¹, Nathanail, Gherasim²².

Episcopi²³: Iosif, Nictarie, Veniamin, Chesarie, Mardarie, Marchian. Robii lui Dumnezeu: Elenco, Alexandru, Stefan.

IEROSHIMONAHII,

Grigorie, Mihail, Athanasie, Ilie, Agathaghel, Serapion, Silvestru, Theodosie, Savva, Ioann, Constantin, Alexie, Daniil, Ioann, Rafail, Andreiu

[f. 2^r] **Ieroshim(onahi) morți**

Theodosie, Nazarie, Anastasie, Stefan, Spiridon, Ioann, Theodor, Theodosie, Matheiu, Nicolae, Savva, Varlam, Grigorie, Artemie, Leontie, Mihail, Ignatie, Theodosie, Savva, Ilarion, Polieuct, Antonie, Ioannichie, Mina, Athanasie, Ioann, Daniil, Paisie, Dometie, Pavel, Tarasie, Vasilie, Tihon, Pavel, Isaia, Theoctist, Iustin, Gheorghie, Dimitrie, Isaia, Vasilie, Iacov, Ioann, Gavril, Gherasim, Ioachim, Epifanie, Ioann, Vitalie, Nichifor, Chiriac, Ioannichie, Ioann, Therapont, Misail, Sofronie, Timofteiu, Iosif, Eustathie, Ieremia, Ioanathan, Ioann, Ioannichie, Parthenie, Nicandru, Varlam, Luca, Nictarie, Constantie, Ioannichie, Irinarh, Ioannichie, Vasilie, Gherontie, Theodor, Ironim, Ioann, Nichita, Ieremia.

[f. 2^v]

Iulian, Andreiu, Theodosie, Dionisie, Galaction, Climent, Platon, Calinic, Vasian, Ghermano, Inochentie, Visarion, Nicanor, Spiridon, Chesarie, Iustin, Nicon, Zaharia, Isaia, Ruvim, Venedict, Ioasaf²⁴, Iorest, Seleuchie, Aristarh, Irodion, Constantin, Gavril, Calistrat, Ioil, Trifilie, Visarion, Theona, Haralampie, Chesarie, Filip, Samuil, Iona, Avel, Visarion, Ilarion, Gudiil, Anfilohie, Inochentie, Clavdie, Theodosie, Manoil, Ianchith, Andreiu, Damaschin, Isaia, Vasilisc, Ghermano, Ioan, Isaia, Vasilie, Ghenadie, Athanasie, Methodie, Ghenadie, Damian, Teodor, Isaia, Isachie, Grigorie, Petru, Calinic,

---

²¹ Biblioteca Mănăstirii Neamț, nr. inv. 11624, *Pomelnicul tuturor părinților și fraților celor adormiți*, f.1 v. Adăugați ulterior cerneală neagră: *Venedict, Nathanail, Gherasim*.

²² *Ibidem*, f.1 v. Nume adăugate ulterior cu cerneală albastră: *Temotei, Veniamin, Calistru, Evghenie, Meletie*.

²³ *Idem*, nr. inv. 11624, *Pomelnicul tuturor părinților*, f.1 v. Nume adăugate ulterior cerneală neagră: *Iosif, Nictarie, Veniamin, Chesarie, Mardarie, Marchian. Robii lui Dumnezeu: Elenco, Alexandru, Stefan*. Episcopi adăugați ulterior cu cerneală albastră: *Narcis, Antim, Teodosie, Valeriu*. În pomelnicul nr. 120 nu sunt menționați episcopi.

²⁴ *Ibidem*, f. 2 v. Nume adăugate ulterior cu cerneală neagră. Ieroshimoni adăugați cu cerneală albastră: *Eustafie, Iosaf, Canon, Iuvenalie*. Arhimandriți și mireni ctitori adăugați anterior cu cerneală albastră.

Savva, Iust, Ghenadie, Ipifanie, Ioc, Galaction, Iustin, Nechifor, Veniamin, Neonil, Sofronie, Varnava, Dionisie, Gheorghie, Dionisie, Ilarion, Isihie, Arsănie, Chiriac, Elefterie, Necolaiu, Isachie, Anthim, Iosaf, Natanail, Calinic, Theofan, Climent, Calistru, Dania.

Arhimandriți

Chiriac, Irimia, Gherasim, Policarp, Pimen, Trifan.

Mireni citototi

Elena Ciocoiu din orașu Râșnov, strada Florilor, nr. 2, Regiunea Brașov a dat 3000 lei cu pomelnicu cel are la Biserica Mare și la bolniță, cu chitanța N^o78/1968.

Vii: Elena

Morți: Ioan și Maria

16 Aprilie 1968, prin părintele Mina Prodan.

[f. 3^r] **Ieromonahi morți**

Visarion, Sofronie, Athanasie, Savva, Arsenie, Calist, Varnava, Ilarion, Zosima, Paisie, Anastasie, Irinarh, Pamvo, Zinovie, Anthim, Simeon, Theodor, Ghenadie, Gherontie, Isaia, Leuie, Mamant, Chesarie, Mihail, Amvrosie, Irineiu, Alipie, Infont, Veniamin, Gavril, Ioasaf, David, Ignatie, Nicon, Melhisedec, Ioannichie, Zosima, Ioil, Varsanufie, Calinic, Iachinth, Chiriac, Serafim, Tarasie, Ionathan, Dorotheiu, Theofan, Veniamin, Theofan, Theofilact, Iosif, Climent, Gherasim, Iosif, Irinarh, Nestor, Ionathan, Sinesie, Gherasim, Victor, Theodor, Arsenie, Ghenadie, Nazarie, Athanasie, Gherontie, Macarie, Ioannichie, Miron, Ghenadie, Antonie, Irinarh, Iustin, Valerian, Gherontie, Isihie, Vavila,

[f. 3^v]

Ghelasie, Calimah, Visarion, Inochentie, Ghenadie²⁵, Ioanathan, Vitalie, Iosif, Ierothei, Alipie, Ieronim, Grigorie, Lazar, Ioannichie, Gheorghie, Porfirie, Iezechil, Nichita, Petru, Stratinic, Varnava, Mitrofan, Pangratie, Conon, Gherasim, Ilarion, Isihie, Inochentie, Ghenadie, Serafim, Pimen, Nicandru, Serafim, Macarie, Ioannichie, Ioannichie, Mathei, Marchian, Nectarie, Vasilie, Calinic, Theofilact, Ghenadie, Epifanie, Iov, Gheorghie, Cozma, Ilarion, Nictarie, Chiril, Sofronie, Ipolit, Mihail, Iacov, Pimen, Theofilact, Varlam, Paisie, Nictarie, Diomid, Ilarion, Varsanufie, Melhisădec, Cleopa, Vlasie, Melhisădec, Meletie, Moisi, Isaia, Iosie, Nicon, Gherasim, Ghervasi, Caliopie, Gherman, Iosif, Ieremia, Galaction, Galaction, Alexie, Ezăil, Caliopie, Gherman, Iustin, Petru, Paisie, Ezăchil²⁶.

---

²⁵ Idem, nr. inv. 11624, *Pomelnicul tuturor părinților*, f. 3 v. Pomelnic completat ulterior cu cerneală neagră.

²⁶ *Ibidem*, f. 3 v. Adăugat cu creionul ulterior: Valerian, Ilinca, Gavril, etc. Adăugat cu cerneală albastră: *Protosinghili: Nazare, Alexa, Gherasim. Ieromonahi morți: Paise, Axinte, Ieronim, Iana,*

[f. 4^r] **Ieroshidiaconii morți**

Procopie, Arsenie, Timofteiu, Theofan, Petru, Sofronie, Petru, Parthenie, Stefan, Maxim, Macarie, Vasilie, Claudie, Daniil, Marco, Dositheiu, Ierothei, Venedict, Gavril²⁷, Eleutherie, Gheorghie, Iov, Nictarie, Samoil, Iosif, Damaschin, Ghelasie, Ioachim, Antipa, Gorgonie, Gorgonie, Ciprian.

[f. 4^v] **Ierodiaconii morți**

Varsanufie, Vavila, Ioann, Theoctist, Serghie, Sozont, Ieremia, Sofronie, Theoctist, Gherasim, Stefan, Anthim, Mihail, Anastasie, Victor, Ierofteiu, Vartholomeiu, Carion, Constatantie, Andreiu, Eliseiu, Veniamin, Samuil, Macarie²⁸, Thaddei, Galaction, Chiril, Vichentie, Grigorie, Ghervasie²⁹, Gavril, Ghedeon, Ippolit, Anastasie, Nazarie, Damaschin, Glicherie, Nill, Ilarie, Ilarie, Damian, Ierofteiu, Climent, Calistrat, Iosif, Gamalil, Ghenadi, Neonil, Marchian, Ghimnasie.

[f. 5^r] **Morții**

Starețul de la Poiana Mărului.

Schimonahul Vasilie

Schimonahul Chiril.

Aceștia sânt, născătorii părintelui starețului PAISIE: Ierei Ioann, Monahia Iuliana, Ierei Procopie, Ierei Dimitrie și tot neamul lor. Grigorie, Anna, Ioann, Maria, Gavril, Schimonahia Serafima și tot neamul lor.

[f. 5^v]

Ioann, Iacov, Filaret, Ieronim, Petru, Alexie, Petru, Varsanufie, Platon, Ioann, Petru, Simeon, Daniil, Theofil, Savva, Ignatie, Ioann, Simeon, Vartholomeiu, Vlășie,

---

Chirieac, Doroftei, Ezechil, Gherasim, Dămian, Ghedian, Savastian, Valerian, Cozma, Pangratie, Mihaela, Teodorit, Melhisedec, Ianiche, Pafnutie.

²⁷ *Ibidem*, f. 4 r. Pomelnic completat ulterior cu cerneală neagră.

²⁸ *Ibidem*, f. 4 v. Exemplar completat ulterior cu cerneală neagră. Adăugat ulterior cu cerneală albastră și creion: *Ierimia, Arcadie, Irimiea, Antonie, Pantilimon, Varlam.*

²⁹ Inscripția de pe cișmeua din incinta Mănăstirii Neamț se datorează ierodiaconului Ghervasie. Este cunoscut că Ghervasie a redactat inscripția cu următoarea însemnare: „Această cișmea s-au făcut în zilele prea înălțatului nostru domn Mihail Sturdza voevod și a preasfințitului nostru stăpân chirio chir Veniamin mitropolitul Moldovei, prin osârdua sfinției sale părintelui arhimandrit și starețului sfințelor Mănăstiri Neamțu și Secu, chir Neonil și a părintelui Grigore Radu, la anul 1835. Această osteneală este a părintelui Ghervasie ierodiaconu”. *Apud*. Dionisie I. Udișteanu, *Grainul evlaviei străbune. Inscripții și însemnări de la Secu (Contribuții pentru o monografie istorică)*, vol. I, Seminarul monahal Cernica, 1939, p. 17.

Irinarh, Agathon, Onufrie, Petru, Elezar, Gherontie, Grigorie, Onufrie, Efrem, Sofronie, Alexie, Luchian, Gheorghie, Samon, Savva, Nicolae, Iosaf, Ioann, Simeon, Onofrie, Dorotheiu, Dimitrie, Eustathie, Dimitrie, Gherasim, Ghermano, Dimitrie, Iosaf, Dimitrie, Grigorie, Sift, Serghie, Irinarh, Theofan, Ioann, Gurie, Martirie, Ioann, Ghervasie, Sila, Dionisie, Nictarie, Mihail, Ghenadie, Constantin, Grigorie, Theofan, Venedict, Ieremia, Leuie, Ghedeon, Stefan, Chelsie, Andreiu, Samuil, Tarasie, Isihie, Averchie, Savin, Iustin, Ioann, Theofan,

[f. 6^r] Shimonahii morți

Gheorghie, Ioann, Avram, Ioann, Danil, Onufrie, Ioann, Avramie, Chelsie, Daniil, Ioann, Ilarion, Timotheiu, Casian, Vasilie, Cosma, Moisi, Silvestru, Dosifteiu, Nicolae, Porfrie, Isihie, Aretha, Simon, Sila, Filofteiu, Theofan, Dimitrie, Constantin, Nazarie, Theodor, Vasian, Nectarie, Theodor, Alexie, Ilie, Simeon, Ioann, Ghermano, Therapont, Grigorie, Ioann, Timotheiu, Venedict, Timofteiu, Amvrosie, Timotheiu, Mattheiu, Chesarie, Tit, Dionisie, Ilarion, Ioann, Ioachim, Ioannichie, Aron, Zosima, Casian, Vasilie, Hristofor, Vartholomeiu, Stefan, Cuart, Arsenie, Iesei, Gheorghie, Theodor, Chiril, Cleopa, Theodor, Iosie, Theodosie, Onufrie, Iosif, Arcadie, Parmena, Savva, Veniamin, Gheorghie, Stefan, Zinovie, Isaia,

[f. 6^v]

Irodion, Platon, Manasi, Therapoit, Daniil, Casian, Sofronie, Marchel, Sisoe, Cornilie, Nicolae, Ilarion, Stefan, Ioann, Dalmat, Athanasie, Chelsie, Zosima, Ioann, Nicolae, Ignatie, Isac, Meletie, Leontie, Visarion, Ioann, Varlam, Nichita, Iosif, Neoniil, Petru, Varsanufie, Savva, Auxentie, Sosipatru, Iacov, Iason, Petru, Galaction, Alexie, Gurie, Ioannichie, Leon, Athanasie, Galaction, Petru, Ioann, Sila, Mihail, Pavel, Ilie, Theoctist, Ierotheiu, Dionisie, Eliseiu, Mamant, Eliseiu, Avramie, Iust, Dorotheiu, Pambo, Ghedeon, Samon, Aron, Calistru, Mihail, Dimitrie, Vitalie, Neofit, Nichita, Mihail, Grigorie, Nathanail, Ieremia, Climent, Arsenie, Silvestru, Mihail, Dorotheiu,

[f. 7^r] Shimonahii morți

Serghie, Theodosie, Avramie, Gheorghie, Maurichie, Athanasie, Gheorghie, Chiriac, Isac, Ilarion, Isidor, Irineiu, Gavril, Iezechil, Andreiu, Ghermano, Serghie, Antonie, Luca, Ghelasie, Antonie, Darie, Loghin, Ignatie, Isaia, Petru, Serapion, Vasilie, Pahomie, Stefan, Ipolit, Sofronie, Irinarh, Pagcratie, Thadeiu, Anatolie, Pimen, Athanasie, Mihail, Varnava, Ilarie, Visarion, Lazar, Anthim, Ioann, Ioann, Ghervasie, Nichifor, Ghenadie, Patapie, Vonifatie, Savva, Iosif, Loghin, Isaia, Policarp, Iachinth, Procopie, Damian, Dovitheiu, Pahomie, Ghermano, Antonie, Naum, Antipa, Gherasim, Nicolae, Vasilie, Sozont, Sadoth, Inochentie, Mihail, Constantin, Cosma, Iosif, Adam, Antonie, Conon, Cosma, Tihon, Stefan, Nectarie, Savatie,

[f. 7^v]

Inochentie, Tarasie, Lazar, Calistru, Antonie, Mitrofan, Ioachim, Iezechil, Iosif, Mihail, Protasie, Timotheiu, Eliseiu, Vonfatie, Luchian, Porfirie, Procopie, Tihon, Thalaleu, Noe, Petru, Dimitrie, Savva, Tarasie, Methodie, Ieremia, Anania, Theodosie, Ierotheiu, Chiril, Serafim, Calinic, Platon, Irinarh, Dometie, Ciprian, Mihail, Savva, Mardarie, Neofit, Ilarie, Isaia, Ghedeon, Chiril, Grigorie, Euthimie, Maxim, Theofil, Petru, Isaia, David, Isihie, Mina, Chiril, Spiridon, Pahomie, Vasilie, Ghelasie, Vasilie, Iov, Ioann, Ilarion, Damaschin, Theodosie, Siluan, Thoma, Nifont, Vonifatie, Chiril, Theodor, Trofim, Iulian, Grigorie, Nicon, Andreiu, Ipolit, Ignatie, Siluan, Agapie, Visarion,

[f. 8^r] **Shimonahii morți**

Vasile, Nathan, Mina, Theodosie, Patanie, Moisi, Gudil, Veniamin, Sisoe, Iacov, Patrichie, Vasilie, Maxim, Vucul, Calistrat, Sava, Ioanichie, Gheorghie, Leontie, Gurie, Ioanichie, Ghenadie, Theodosie, Mathei, Chirian, Iov, Spiridon, Ioanichie, Gurie, Gheorghie, Gherasim, Avramie, Arsenie, Varnava, Vladimir, Paladie, Thoma, Ghenadie, Acachie, Nicanor, Ioasaf, Petronie, Samon, Ioil, Athanasie, Pahomie, Iacov, Ioan, Sevastian, Manuil, Gavril, Vasilie, Filotheiu, Simon, Athanasie, Pimen, Grigorie, Stefan, Panteleimon, Nathanail, Dalmat, Vasilie, Isidor, Ianuarie, Cleonic, Ioil, Arcadie, Serafim, Ilarie, Ioachim, Serghie, Fotie, Sozont, Zacheiu, Martinian, Isaia, Grigorie, Ioan³⁰, Daniil, Antonie, Zosima,

[f. 8^v]

Dosiftei, Theodosie, Gavril, Serafim, Theodosie, Varsanufie, Athanasie, Sevastian, Ioan, Ioan, Grigorie, Ioan, Evthimie, Isac, Gheorghie, Simeon, Ioanichie, Nifont, Calinic, Ioil, Avramie, Prohor, David, Ieremia, Theofan, Calistrat, Theodorit, Iosif, Miron, Iacov, Theodot, Ioanichie, Calistrat, Ioanichie, Ioachim, Ianuarie, Nicodim, Varnava, Anania, Maxim, Gherasim, Dimitrie, Iacov, Bonifatie, Nicodim, Gherontie, Mihail, Nicolae, Varsanufie, Nicon, Gavril, Nicanor, Iulian, Tarasie, Vucul, Sevastian, Ilarion, Nifont, Gheorghie, Ioanichie, Iorest, Ionathan, Macarie, Glicherie, Vitalie, Ioil, Ioachim, Theofan, Ioasaf, Evghenie, Iacov, Vasilie, Methodie, Pavel, Isidor, Methodie, Petru, Daniil, Galaction, Athanasie, Theodul, Nichifor, Theoctist, Ioanichie, Mitrofan, Antonie, Vasian, Luchian, Avchentie, Ghenadie, Inochentie, Pamfil, Ghenadie, Ciprian, Varlam, Misail, Ioachim, Narcis, Ghervasie, Calinic, Nicodim, Gavril, Gherman, Iason, Gherasim, Ghedeon, Sevastian, Nectarie, Luca, Ghervasie, Ieronim, Filaret, Pahomie, Nathanail, Veniamin, Aristarh, Lavrentie, Iraclie, Casian, Gavril, Gheorghie, Theofan,

---

³⁰ Biblioteca Mănăstirii Neamț, nr. inv. 11624, *Pomelnicul tuturor părinților.*, f. 8 r. Exemplar completat ulterior cu cerneală neagră. Pomelnicul nr. 120, f. 8 v – foaie albă.

Iust, Iona, Antipa, Ieronim, Mardarie, Varnava, Varahil, Valerian, Gheorghie, Thoma, Theodor, Nectarie, Ioachim, Tarasie, Varsanufie, Daniil, Ghedeon, Gamaliil, Gurie, Protirie, Thoma, Ignatie, Calinic, Sofronie, Gherasim, Chesarie, Isihie, Varahiil, Gheorghie, Ioan, Ilie, Nifon, Pavel, Afatasie, Iov, Teodosie, Ilarion, Thadei, Ilie, Thadeiu, Marco, Stefan, Ghedeon, Ioan, Gavril, Mina, Teofan, Ghervasie, Dionisie, Matheiu, Ghenadie, Anania, Grigorie, Savastian, Marco, Stefan, Ghedion, Grigorie, Varsanufie, Savastian, Mina, Casian, Varuh, Narcis, Naum, Varlaam, Ioan, Moisi, Ilarie, Serafim, Stefan, Ion, Ioan, Iezechil, Marco, Iason, Varlaam, Varsanufie, Ilarion, Efrem, Iona, Chiriac, Antonie, Aron, Venedict, Claudie, Chesarie, Serafim, Gheorghie, Trifilie, Avacum, Nichita, Gherman, Vlasie, Savatie, Aftanasie, Athanasie, Thalasia, Iust, Vavila, Iosaf, Casarie, Iust, Leon, Maxim, Mamant, Gherasim, Iona, Melhisedec, Isaria, Iosaf, Lavrentie, Climent, Ilarie, Sofronie, Filimon, Teofil, Tarapont, Dometian, ~~Stefan, Moisi, Teona, Theona, Ghenade, Teona, Aftanasie, Ghervasie, Ghervasie~~, Isaia, Sofronie, ~~Filimon, Teofil, Tarapont, Dometian~~, Stefan, Moisi, Theona, Theona, Ghenadie, Teona, Athanasie, Ghervasie, Ghervasie, Vichentie, Ioachim, Gherasim, Ghermano Noe, Ionichie, Iov, Varlaam, Gheorghie, Theodorit, Thadei, Varahiil, Ionichentie, Mihail, Nectarie, Ieroftei, Avramie, Naum, Anastasie, Chiril, Nathanail, Savatie, Isidor, Nicodim, Isaia, Samoil, Paisie, Costandi, Teodosie, Gherasim, Antonie, Isidor, Dimitrie, Vlasie, Iason, Rafail, Gheorghie, Maxim, Samoil, Ilarie Silvestru, Calinic, Andrei, Daniil Anatolie, Nictarie, Panteleimon, Chelsie, Claudie, Irineiu, Alexie, David, Visarion, Gherman, Gherasim, Nictarie, Glicherie, Dosoftieiu, Sofronie, Nil, Theofan, Naisăiu, Iacov, Alimpie, Galerie, Vlasie, Azaria, Dionisie, Gherman, Neonil, Iona, Nifon, Platon, Gherman, Iosaf, Vasilie, Iosif, Isidor, Iacov, Iorest, Sărafim, Eughenie, Chesarie, Gherontie, Hariton, Iustin, Ivachim, Dionisie, Iosaf, Nazarie, Dosoftieiu, Varsanufie, Parthenie, Isaia, Ghelasie, Irodion, Chiril, Gheorghie, Thalaleu, Epirehie, Victor, Sărafim, Ilarion, Isaia, Iosie, Iacov, Ghelasie, Vasian, Ghedeoan, Ghenadi, Gavril, Gherontie, Teodosie, Vitali, Ruvim, Vasian, Chiril, Nathanail, Nicostrat, Sava, Petru, Methodie, Stratonic, Dosoftieiu, Gheorghie, Gherasim, Calinic, Theofilact, Varahil, Ghervasie, Iona, Averchie, Ioan, Ioanichie, Ghervasie, Anastasi, Filaret, Varnava, Varlaam, Pamfil, Nestor, Mavrichi, Calistrat, David, Ghervasi, Ilarion, Zosima, Theofan, Ilarion, Siluan, Thalasi, Marin, Prohor, Grigori, Ioanichie, Elefterie, Anatol, Theofan, Ghenadi, Vasian, Manasi, Filaret, Gheorghie, Venedict, Theofilact, Sofronie, Ioanichie, Ilarion, Elisăiu, Ghervasie, Iona, Nicon, Galaction, Ioanichie, Veniamin, Ioan, Iosaf, Veniamin, Methodi, Calinic, Calistrat, Thagmasie, Ioanichie, Dionisie, Avacum, Anastasie, Ghervasi, Alexa, Vavila, Damaschin, Parftenie, Sărafim, Nicandru, Darapont, Nectari, Ilarion, Veniamin, Calistru³¹.

---

³¹ Idem, nr. inv. 11624, *Pomelnicul tuturor părinților*, f. 8 v. Exemplar completat ulterior cu cerneală albastră – Schimonahi morți: *Iulian, Gherasim, Diamid, Galaction, Galaction, Tarasie, Elisei, David, Cozma*.

[f. 9^r] Monahii morți

Amvrosie, Dosifteiu, Macarie, Savva, Filimon, Dosifteiu, Filimon, Macarie, Anthim, Victor, Macarie, Gavril, Anthim, Ghenadie, Gheorghie, Anthim, Ghenadie, Marchel, Ironim, Ghenadie, Theodosie, Ciprian, Gurie, Eusevie, Vartholomeiu, Ignatie, Iason, Varlaam, Grigorie, Daniil, Simion, Antonie, Savatie, Patapie, Samuil, Marco, Chiril, Ghervasie, Nicon, Nathanail, Pahomie, Nicanor, Cornilie, Pahomie, Theoctist, Therapont, Visarion, Iosaf, Theodorit, Gherasim, Constantin, Casian, Gherontie, Filaret, Procopie, Marco, Isidor, Narchis, Pahomie, Gurie, Filaret, Procopie, Misail, Nichifor, Amfilohie, Ignatie, Theodul, Nicolae, Macarie, Parthenie, Ghervasie, Trifon, Varsanufie, Gavril, Cornilie, Iacon, Vartholomeiu, Casian, Silvestru, Andronic,

[f. 9^v]

Ioanichie, Theofil, Pahomie, Visarion, Victor, Agathaghel, Pavel, Mardarie, Parthenie, Sampson, Simeon, Iason, Isidor, Protasie, Anania, Iov, Gavril, Iosif, Nicodim, Mina, Ghedeon, Isihie, Ghelasie, Porfirie, Theodosie, Veniamin, Theofil, Climent, Marchel, Anthim, Therapont, Simeon, Cornilie, Samuil, Manuil, Ilarion, Daniil, Meletie, Spiridon, Nathan, Ioil, Ilie, Iason, Gherontie, Nichifor, Theofan, Ieremia, Pavel, Iov, Damian, Ioan, Galaction, Patermuthie, Gavril, Theofil, Simeon, Sila, Anania, Ianuarie, Sozont, Onisim, Isidor, Mihail, Pahomie, Leontie, Theodul, Acachie, Sofronie, Simeon, Vortholomeiu, Irineiu, Dosifteiu, Meftodie, Eusevie, Chiril, Nicolae, Iosif, Ioanichie, Inochentie, Anthim,

[f. 10^r] Monahii morți

Ioanathan, Ignatie, Athanasie, Spiridon, Manasi, Gheorghie, Neofit, Dosifteiu, Iosaf, Visarion, Dosifteiu, Visarion, Theodor, Inochentie, Filofteiu, Manuil, Siluan, Palamon, Trifon, Thalasia, Venedict, Nil, Cleopa, Dula, Arefta, Sadoft, Theofil, Thalasia, Dorotheiu, Serafim, Nil, Gordie, Ioanichie, Theona, Porfirie, Iust Arsenie, Galaction, Iov, Agapie, Ironim, Theofil, Diodor, Theodul, Samuil, Methodie, Anempodist, Irineiu, Pafnutie, Galaction, Chiril, Tarasie, Criscentie, Ghedeon, Vasian, Euftimie, Theofil, Eusevie: Marco, Iacov, Orest, Veniamin, Simeon, Gherasim, Thoma, Carp, Gherasim, Ieremia, Ruvim, Ghedeon, Gurie, Ioanichie, Onofrie, Iacov, Iezechil, Vlasie, Nicanor, Ioanichie, Luchian, Isaia, Theodosie, Vavila,

[f. 10^v]

Anthim, Codrat, Audie, Daniil, Iosaf, Theofilact, Sofronie, Iosaf, Theodot, Vonifatie, Sofronie, Nichita, Timotheiu, Hrisanth, Chesarie, Macarie, Gherasim, Andreiu, Haralampie, Nicolae, Ioanichie, Protasie, Mihail, Ghenadie, Amfilohie, Vavila, Onisim, Avramie, Martirie, Gherasim, Eleazar, Ermoghen, Conon, Modest, Athanasie, Serafim, Iezechil, Maririe, Mamant, Savva, Ruvim, Thoma, Carp, Dorotheiu, Thoma, Ghervasie, Dometie, Savva, Diomid, Sila, Cosma, Vichentie, Orest, Nicodim, Nathanail,

Serapion, Antonie, Onorie, Aron, Miron, Moisi, Theodosie, Dometian, Ierotheiu, Ghedeon, Ghenadie, Petru, Ioil, Gherasim, Gherontie, Savva, Antonie, Maxim, Sozont, Vavila, Theofan, Manasi, Ioanichie, Therapont,

[f. 11^r] Monahii morți

Onisim, Theoclie, Dalmat, Macarie, Naum, Avacum, Dalmat, Nichifor, Theodosie, Galaction, Ignatie, Damaschin, Ciprian, Ioachim, Nazarie, Eusevie, Savva, Glicherie, Ilie, Samuil, Ignatie, Ioan, Proterie, Luchian, Isachie, Aron, Ipatie, Pahomie, Iosif, Zosima, Athanasie, Dometian, Auxentie, Hariton, Gurie, Pafnutie, Glicherie, Theofilact, Vasian, Varlaam, Anthim, Protasie, Eufimie, Narchis, Stahie, Cleonic, Galaction, Israil, Panaret, Galaction, Athanasie, Leon, Theona, Thoma, Nicodim, Sila, Averchie, Vavila, Filaret, Ierofteiu, Pimen, Macarie, Pimen, Ieremia, Chifa, Macarie, Neofit, Pahomie, Onisim, Veniamin, Patrachie, Theodorit, Iason, Irineiu, Proclu, Anatolie, Irineiu, Darie,

[f. 11^v]

Pantelimon, Dalmat, Orest, Meletie, Iosaf, Iona, Nichifor, Ghelasie, Antonie, Samuil, Ioanichie, Paisie, Ieremia, Calinic, Theoctist, Gherasim, Galaction, Damian, Pamvo, Visarion, Nectarie, Silvestru, Stefan, Ilarion, Ieremia, Patrachie, Stefan, Nifont, Onisifor, Aron, Nathan, Iona, Athanasie, Galaction, Damian, Pamvo, Serafim, Gavril, Aron, Iason, Ieseiu, Iason, Serapion, Acachie, Pavel, Efrem, Pantelimon, Filotheiu, Iulian, Victor, Galaction, Athanasie, Serafim, Ieseiu, Gherasim, Serapion, Spiridon, Laurentie, Mavrachie, Athanasie, Amfilohie, Iason, Arsenie, Gavril, Dosifteiu, Mavrachie, Ioanichie, Grigorie, Ioachim, Simeon, Agathon, Zosima, Iezechil, Gherontie, Dometie, Inochentie, Pafnutie, Gherasim,

[f. 12^r] Monahii morți

Ghelasie, Palamon, Savatie, Galaction, Porfurie, Stefan, Ghedeon, Vavila, Gherontie, Sava, Filaret, Ghenadie, Ghedeon, Antonie, Carp, Nictarie, Grigorie, Prohor, Ciprian, Damaschin, Cleonic, Ilie, Nicodim, Chelsie, Victor, Ignatie, Andronic, Nictarie, Silvestru, Gavril, Anatolie, Pimen, Meletie, Iacov, Casian, Serafim, Macarie, Ieseiu, Isachie, Claudie, Anatolie, Liverie, David, Pagcratie, Dosifteiu, Gavril, Gherasim, Samuil, Ilie, Modest, Manuil, Dionisie, Iulian, Nicon, Nichifor, Thoma, Athanasie, Ilie, Samuil, Mamant, Sisoe, Samuil, Iosie, Mathusal, Samuil, Daniil, Inochentie, Ghedeon, Galaction, Theofilact, Carion, Galaction, Nicodim, Sofronie, Gurie, Simon, Germano, Irodion, Carion, Anthim, Filaret,

[f. 12^v]

Gherontie, Sisoe, Miron, Iona, Grigorie, Ironim, Simeon, Policarp, Vlasie, Eufimie, Iorest, Nichita, Ioan, Neofit, Patermuthie, Ioan, Chiril, Stefan, Veniamin,

Vavila, Theodor, Gherontie, Ghedeon, Irineiu, Gherontie, Darie, Azaria, Trofim, Dometian, Pafnutie, Serapion, Iacov, Gherasim, Ghervasie, Iraclie, Savatie, Varsanufie, Tarasie, Theofilact, Siluan, Zosima, Leontie, Antonie, Isidor, Nichita, Ghermano, Zosima, Neonil, Gordie, Antonie, Nicodim, Patapie, Ieremia, Iezechil, Theodorit, Iosaf, Nestor, Ghenadie, Chesarie, Varuh, Neofit, Venedict, Victor, Ghedeon, Neofit, Theoclie, Nicandru, Pavel, Ghelasie, Clavdie, Macarie, Nicodim, Zinovie, Grigorie, Isaia, Ghedeon, Maxim, Marchian, Ierotheiu,

[f. 13^r] Monahii morți

Galaction, Rafail, Casian, Zosima, Vlasie, Irodion, Iacov, Luca, Cornilie, Ignatie, Silvetru, Sila, Ghermano, Vasian, Nifont, Nazarie, Amvrosie, Meletie, Samon, Marchel, Dalmat, Gherontie, Casian, Clavdie, Parthenie, Daniil, Nichita, Anthim³², Efrem, Galaction, Manasi, Vichentie, Therapont, Vitalie, Misail, Athanasie, Ioanichie, Venedict, Ieronim, Ghelasie, Serghie, Manasi, Gherasim, Nestor, Dorothei, Thalasia, Ghedeon, Martirie, Anthim, Casarie, Vonifatie, Paisie, Gherontie, Chelsie, Zosima, Naum, Ioachim, Vichentie, Vonfatie, Ioil, Vlasie, Calistrat, Macarie, Iosif, Varahil, Cornilie, Vasian, Elisei, Ghedeon, Ilarie, Maxim, Achil, Costantandie, Sevastian, Mardarie, Carion, Ioil, Pamvo, Visarion, Arcadie, Ieremia, Chelsie, Simon, Mathei, Ghenadie, Vasilisc, Parthenie, Patrachie, Varlaam, Adam Spiridon, Pafnutie,

[f. 13^v]

Ioanichie, Varnava, Visarion, Andronic, Chiril, Theofil, Sadoth, Eufimie, Theofan, Carion, Theodor, Ghedeon, Vonifatie, Vavila, Iov, Sava, Irinei, Meletie, Dometian, Therapont, Sosipatru, Avramie, Ioil, Theofil, Gherasim, Vasian, Daniil, Visarion, Ghenadie, Anastasie, Irinarh, Ghedeon, Eughenie, Iulian, Varahil, Varsanufie, Luchian, Silvestru, Ioanichie, Leontie, Gurie, Sava, Vladimir, Ignatie, Dometie, Dosifteiu, Isachie, Sava, Nichifor, Panteleimon, Teopent, Daniil, Mavrachie, Thalasia, Iosaf, Gherasim, Parthenie, Ionathan, Vichentie, Ioachim, Antonie, Ipolit, Pancratie, Galaction, Ionichentie, Galaction, Ieseiu, Iosif, Ioanichie, Chelsie, Irimia, Pamvo, Iov, Irinei, Irinarh, Aristarh, Ghenadie, Teodosie, Ghelasie, Dometian, Tihon, Ionichentie, Ciprian, Teodul, Dalmat, Marchian, Ionathan, Haralampie, Gherasim, Protasie, Iosif, Hariton, Methodie, Pimen, Neonil, Epifanie, Iona, Grigorie, Neofit, Mardarie, Ghermano, Isihie, Nathan, Cornilie, Nicandru, Silevchie, Casian, Ioanichie, Ioachim, Ierothei, Amvrosie, Paisie, Daniil, Galaction, Neftalim, Moisi, Dionisie, Iosaf, Silvestru, Costandie, Victor, Dometian, Ilie, Nifon, Galaction, Tihon, Nifon, Calistrat, Iezechil, Gordie, Calinic,

---

³² Idem, nr. inv. 11624, *Pomelnicul tuturor părinților*, f. 13 r. Exemplar completat ulterior cu cerneală neagră. Pomelnicul nr. inv. 120 are completat doar câteva nume ale monahilor morți: *Galaction, Rafail, Casian, Zosima, Vlasie, Irodion, Iacov, Luca, Cornilie, Ignatie, Silvetru, Sila, Ghermano, Vasian, Nifont, Nazarie, Amvrosie, Meletie, Samon, Marchel, Dalmat, Gherontie, Casian, Clavdie, Parthenie, Daniil, Nichita*; f. 13 v – foaia albă.

Therapont, Thadei, Gherasim, Cozma, Iezechil, Vlad, Vavila, Darie, Arcadie, Manoil, Teoctist, Silvestru, Dionisie, Gherasim, Valerian, Iezechil, Climent, Policarp, Varsanufie, Iosaf, Iov, Carp, Alexandru, Platon, Iraclie, Ghelasie, Ghemnasie, Iason, Ghenadie, Gherontie, Gherontie, Vartholomei, Thoma, Anatolie, Izechil, Nicandru, Gherman, Casian, Ioil, Hrisanth, Venedict, Isaia, Valerian, Cozma, Visarion, Daniil, Ironim, Samoil Agathanghel, Auxentie, Ghelasie, Dalmat, Ilarion, Theodosie, Vonifatie, Enoh, Vitalie, Codrat, Polieuct, Daniil, Samoil, Pimen, Paisie, Ignatie, Theofil, Pahomie, Panteleimon, Vasilisc, Calinic, Anania, Timothei, Ionichentie, Lavrentie, Veniamin, Vlasie, Alexa, Ruvim, Constandie, Isaia, Narchiz, Mardarie, Paisie, Martirie, Ioil, Dorotheiu, Calinic, Eustratie, Epirehie, Calistrat, Veniamin, Marco, Glicherie, Ioachim, Ioil, Anthim, Isidor, Calinic, Costandie, Gherontie, Grigorie, Misail, Nicon, Anthim, Sărapion, Glicherie, Dionisie, Climent, Sofronie, Nestor, Galaction, Glicherie, Nicandru, Isihie, Avramie, Gherasim, Grigorie, Iachinth, Isac, David, Carion, Sărafim, Cleonic, Sofonie, Isaia, Iulian, Isidor, Athanasie, Eremia, Chiril, Eftimie, Ioil, Cozma, Ghenadi, Eftimie, Ghenadi, Ioanichie, Gala(c)thimon, Arsăni, Gheronti, Ipolit, Iov, Theodosi, Ghedeoan, Ghenadi, Pahomie, Lazar, Leon, Manasi, Pahomie, Nazarie, Gaia, Gordie, Gheronti, Ghenadi, Athanasi, Irinarh, Gavril, Ghervasi, Simon, Nifon, Ermolae, Thalasi, Elarie, Iov, Paisie, Orest, Dorotheiu, Eliseiu, Manuil, Macarie, Gherman, Pahomie, Gherontie, Ghenadi, Erofteiu, Vladimir, Nil, Rafail, Ioanichie, Ilarion, Manoil³³, Arcadi, Neftalim, Theodosie, Theodosie, Ghenadie, Antonie, Dometian, Daniil, Veniamin, Ghenadie, Isac, Calistratru, Gherman, Chesarie, Calistrat, Casian, Isac, Mihail, Diomid, Ilarion, Petroni, Darie, Macarie, Iosaf, Ioanichie, Gherman, Dionisie, Iustin, Tharapont, Doroftei³⁴, Inochente.

[f. 14^r] Morți. Poslușnicii frați mireni.

Alexandru, Eustathie, Mihail, Nicolae, Theodor, Stefan, Petru, Andronic, Arsenie, Vasilie, Ioan, Dimitrie, Grigorie, Theodor, Antonie, Filip, Cosma, Andreiu, Pavel, Miron, Ioan, Petru, Athanasie, Nicon, Andreiu, Constantin, Vasilie, Iacov, Theodor, Antonie, Daniil, Ioan, Anastasie, Stefan, Constantin, Theodor, Petru, Ilie, Gavril, Nicolae, Filip, Alexie, Constantin, Alexandru, Ioan, Nicolae, Ioan, Pavel, Grigorie, Theodor, Mihail, Nichita, Ilie, Ioan, Vasilie, Luchian, Nicolae, Constantin, Casian,

---

³³ Idem, nr. inv. 11624, *Pomelnicul tuturor părinților.*, f. 13 v. Pomelnic completat ulterior cu cerneală albastră: *Manoil, Arcadi, Neftalim, Theodosie, Theodosie, Ghenadie, Antonie, Dometian, Daniil, Veniamin, Ghenadie, Isac, Calistratru, Gherman, Chesarie, Calistrat, Casian, Isac, Mihail, Diomid, Ilarion, Petroni*. Nume scrise cu cerneală neagră: *Darie, Macarie, Iosaf, Ioanichie, Gherman, Dionisie, Iustin, Tharapont*.

³⁴ *Ibidem*, f. 13 v. Umează o listă scrisă ulterior cu cerneală albastră: *Monahi morți- Daniil, Chiril, Damaschin, Vlasie, Gavril, Gherasim, Iulian, Gherman, Costandie, Ghelasie, Ilarie, Pahomie, Visarion, Leontie, Ian, Gavril, Aftanasie, Tarasie, Sisoie, Venidict, Galerie, Varlam, Veniamin, Timotei, Ilarion, Damaschin, Varlaam, Teodosie, Visarion, Ermoghen, Mitrofan, Chiriac, Nifon, Nectarie, Teofilact, Istafie, Dionisie, Milchesedec, Milchesidec, Ionathan, Ignate, Paise, Iov, Modest, Chesarie, Sevirian*.

Theodor, Ioan, Rizul, Theodor, Dorotheiu, Ioan, Ignatie, Andronic, Ioan, Gheorghie, Theodor, Constantin, Ioan, Pashal, Constantin, Nichita, Mihail, Ioan,

[f. 14^v]

Grigorie, Dimitrie, Ioan, Timotheiu, Simeon, Mihail, Theodor, Dimitrie, Simon, Constantin, Nicolae, Ieremia, Gheorghie, Ioan, Gavril, Theodor, Filip, Vasile, Luca, Pavel, Panaite, Theodor, Solomon, Thoma, Grigorie, Vasile, Gheorghie, Pavel, Gheorghie, Ioan, Nicolae, Ioan, Constantin, Ioan, Euthimie, Ioan, Andreiu, Dimitrie, Ioan, Theodor, Dimitrie, Ioan, Nichita, Dimitrie, Constantin, Ioan, Stefan, Andreiu, Ioan, Constantin, Gavril, Ioan, Vasile, Theodor, Stefan, Theodor, Ioan, Auxentie, Ioan, Adam, Vasile, Sofronie, Gheorghie, Radul, Dimitrie, Lupul, Ioan, Flor, Gheorghie, Ioan, Andreiu, Vasile, Gavril, Gheorghie, Lupul, Gheorghie, Nicolae, Ioan, Euftimie, Nicolae, Stefan, Theodor, Andreiu,

[f. 15^r] **Frații morți**

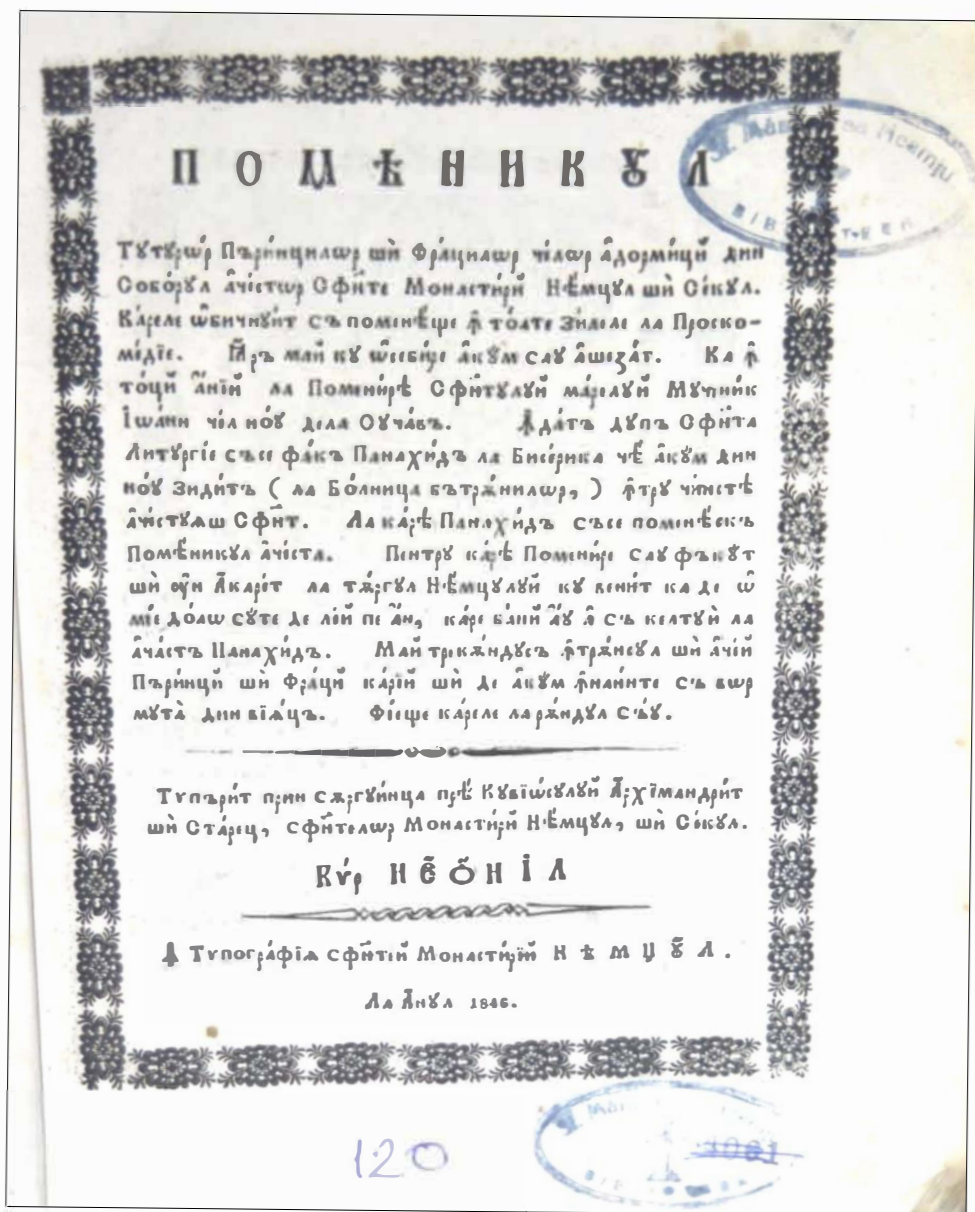
Mihail, Theodor, Grigorie, Gavril, Ieremia, Ioan, Dimitrie, Simeon, Aghel, Lazar, Antonie, Ioan, Ilie, Gheorghie, Ioan, Andreiu, Stefan, Ioan, Stefan³⁵, Pavel, Vasile, Gheorghie, Dimitrie, Nichita, Ieremia, Gavril, Zaharia, Nicolae, Ioan, Vasile, Ioan, Pavel, Ioan, Simeon, Ioan, Simeon, Petru, Athanasie, Euftimie, Ilie, Gheorghie, Ioan, Luca, Ion, Teodor, Constantin, Vasile, Sava, Theodor, Vasile, Theodor, Gheorghe³⁶, Stefan, Valeriu, Ioan, Constantin, Petru, Ion, Gh(eorghie), Gh(eorghie), Valeriu, Ștefan, D(umi)tru, Constantin, Ghiorghii.

Rezumat: Pomelnicul Mănăstirii Neamț, întocmit în anul 1846, se plasează în amplul proces de reconstituire a izvoarelor documentare ale edificiilor eclesiastice din Moldova, începută sub conducerea starețului și arhimandritului Neonil Buzilă. Din punct de vedere grafic, bunul de patrimoniu a fost redactat în grafie chirilică în atelierul tipografic al mănăstirii. Textul este compartimentat pe treptele ierarhice, începând cu domnii Moldovei și soțiile lor, ieroshimonahii, stareții, ieromonahii, ieroshidiaconii, ierodiaconii, shimonahii, monahii și frații morți. Acest exemplar din colecția nemțeană ne oferă informații cu valoare istorico-socială din secolul al XIX-lea.

---

³⁵ *Ibidem.*, f. 15 r. Urmează o listă de nume scrise ulterior cu cerneală neagră.

³⁶ *Ibidem.*, f. 15 r. Nume scrise cu creion: *Gheorghe*, *Stefan*, *Valeriu*, *Ioan*, *Constantin*, *Petru*. Nume scris cu cerneală albastră: *Ion*, *Gh(eorghie)*, *Gh(eorghie)*, *Valeriu*, *Ștefan*, *D(umi)tru*, *Constantin*, *Ghiorghii*. Fila 15 v conține următoarea însemnare: Mireni ctitori. Vii. 1945 Aprilie 29. Smaranda a donat 3 000, Nastasia a dat 2000 lei, Niculai, Ecaterina Pictor, Eleana 2 000 lei. Morții mireni ctitori: Mihai Pictor a dat 5000 lei, 2 iunie 1943. Andrei Maria, iunie, 5000 lei rest. *Ibidem.*, f. 15 v. Nume scrise ulterior cu cerneală neagră și creion.

Fig. 1. Pomelnicul Mănăstirii Neamț și Secu din anul 1846. Biblioteca Mănăstirii Neamț, Nr. inv. 120, Pomelnicul tuturor părinților și fraților celor adormiți., f. coperta-1 r.

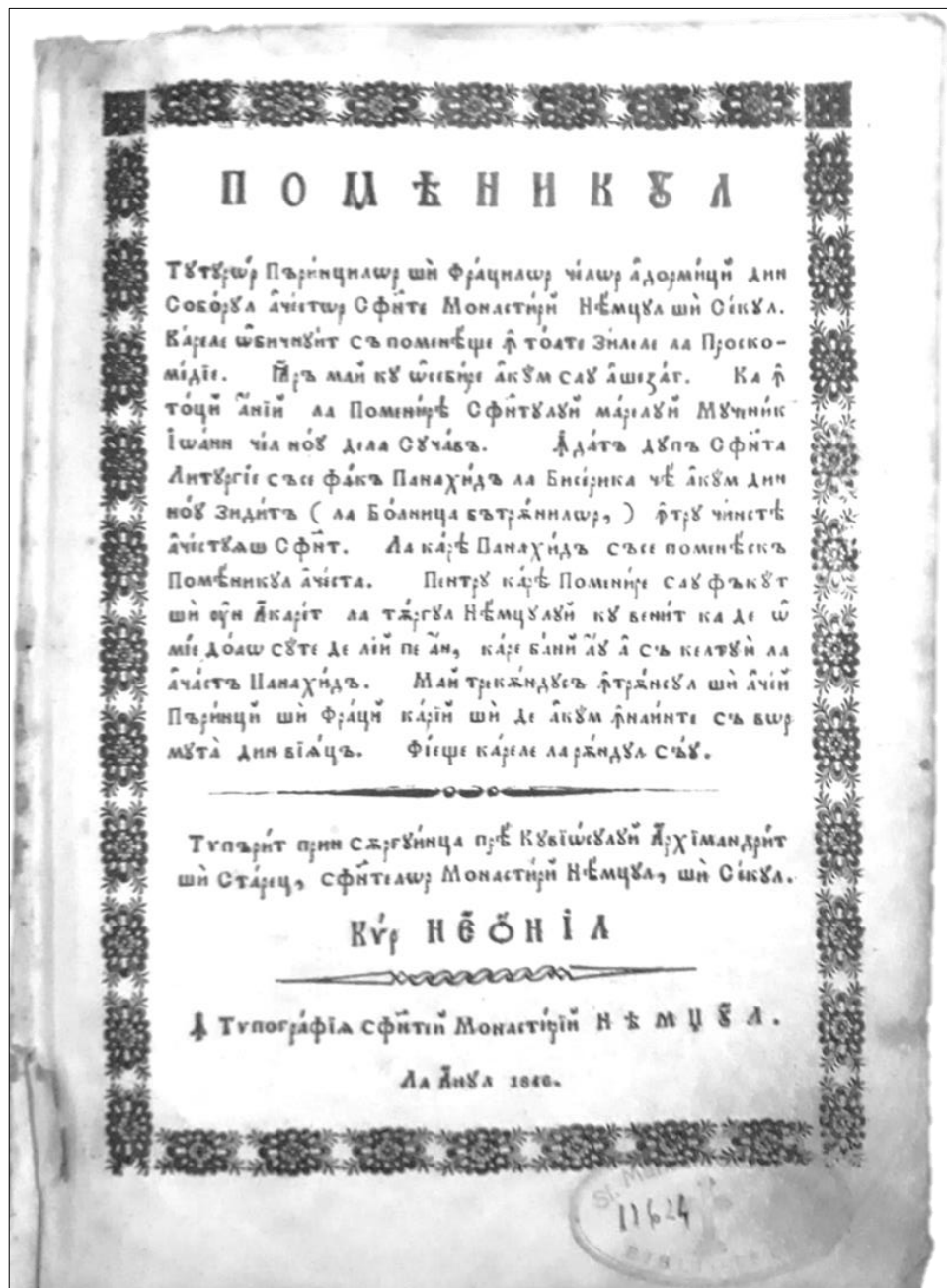

Fig. 2. Al doilea exemplar din patrimoniul bibliofil al mănăstirii. Biblioteca Mănăstirii Neamț, Nr. inv. 11624, *Pomelnicul tuturor părinților și fraților celor adormiți*, foaia de titlu.